

Zásobování střelivem u pěchoty.

(Dokončení.)

Pro zbytek plných praporek musí pak určiti:

a) stanoviště, jež zaujmou před počátkem útoku v celkové útočné sestavě praporu na výchozí základně ještě za noci, a

b) místo, kam se mají vozy praporu posunouti po dobytí 1. cíle pluku.

Stanoviště uvedené za a) i b) musí býti skryté, musí býti na komunikaci a dovolovati skrytý pohyb zásobovacího hloučku. Pro první mohlo by vyhovovati místo (3), pro druhé místo (4) (viz náčrt v čísle 5.).

Tento způsob zásobování bude velmi dobře vyhovovati, jestliže se splní naše předpoklady o útoku; avšak ve skutečnosti bývá tomu tak málokdy. Je tedy nutno zkoumati, zda uvedený způsob zásobování je možný pro případy, kdyby buď útok pokračoval rychleji nebo postupoval pomaleji, než jsme předpokládali. Půjde-li útok rychleji kupředu, než jsme předvíдали (průměrně 100 m za 3 minuty), budeme se snažit přizpůsobiti této rychlosti i zásobování, to znamená, že se nebudeme ohlížet na to, že nemáme dosud vyčerpány náboje z výdejny, nýbrž použijeme první příležitosti k přísunu praporek co nejblíže k palebnému sledu. Je ovšem najevě, že náboje zbylé ve výdejně musí se přinést a naložiti znovu na vozy, aby jich tak mohlo být ihned využito k úhradě další spotřeby. A abychom se nevydávali v nebezpečí, že zbylé náboje budou ve výdejně zapomenuty, je nutno, aby někomu byla svěřena evidence střeliva a aby byl zároveň odpověden za dobrou organizaci zásobování. Tento odpovědný orgán, podřízený veliteli praporu, by pak zařídil také odnesení zbytku nábojů z výdejny na vozy praporu. Bylo by dobře, kdyby tato funkce byla svěřena

důstojníku nebo staršímu rotmistru, který by zároveň byl velitelem bojového trénu — a hlavně vozů na střelivo u praporu.

Zastaví-li se útok nebo bude-li postupovati pomaleji, bude nutno počet nábojů ve výdejně doplnit z praporních vozů; proto také za stanoviště uvedené za a) má býti vybíráno místo, spojené s praporní výdejnou skrytými přístupy.

Již z toho vidíme, že rozkazy velitele II./26. praporu, týkající se zásobování střelivem, budou daleko podrobnější a složitější než nařízení téhož druhu velitele pluku, neboť bude nutno naříditi:

a) před odchodem na výchozí základnu vydat ruční granáty a doplnit střelivo pro pušky na 120 nábojů; odeslat prázdné vozy do výdejny pluku;

b) při zaujímání výchozí základny, t. j. v noci před útokem, zřídit v místě (2) výdejnu praporu, kam bude dopraveno asi 45 truhlíků střeliva; a poněvadž tam není možno zajet s vozy, bude třeba určit pracovní mužstvo, které ač bude určeno z roty zálohy praporu, poněvadž ostatní roty budou až příliš zaměstnány vystřídáváním předvojových částí a přípravou útoku. Konečně nutno naříditi, aby prázdné vozy odjely se naplnit do plukovní výdejny a aby se zbytek plných vozů umístil na místě, určeném pro bojový terén (3) v útočné sestavě praporu na výchozí základně;

c) pro útok druhého dne, kam budou praporní vozy dirigovány, bude-li dobyto 1. cíle pluku, kdy nebo na či rozkaz.

Příslušný článek rozkazu k útoku praporu — předpokládáme-li, že tento písemný rozkaz, je souhrnem všech rozkazů, vydaných před útokem k útoku i k zaujetí výchozí základny, by mohl býti tento:

„Před odchodem doplní rot z vozů praporu střelivo pro pušky na 120 nábojů pro muže a odeberou ruční granáty: 5. rota 300, 6. rota 150, 7. rota 250.

„Při pochodu na výchozí základnu bojový trén za praporem.“

„Pro zásobování rot při postupu na 1. cíl pluku bude v místě (2) zřízena výdejna praporu, 9/9 od 2 hodin; pracovní mužstvo v síle 1 čety, které bude dáno k dispozici veliteli bojového trénu před odchodem na výchozí základnu, dodá 7. pěší rota. Po dosažení 1. cíle pluku vozy na střelivo se přemístí z místa (3), které zaujmou před útokem, na severní vchod do Plhova. (4).“

Tento rozkaz bude doplněn ústním nařízením velitelí bojového trénu:

„Do výdejny praporu bude složeno 45 truhlíků; prázdné vozy odjedou ihned do výdejny pluku, která je otevřena v Bažově od 21 hod. 30 min. Plné se umístí v místě (3).

5. Všeobecné úvahy o zásobování střelivem u pěších a kulometných rot.

Co se pěších a kulometných rot týká, budou rozkazy k zásobování střelivem před útokem často omezeny na rozkazy k doplnění

střeliva pro pušku a rozdání granátů, nebo také osvětlovacích a signálních raket.

Zato však za boje bude zásobování střelivem vyžadovati velké a neustálé péče velitelů všech stupňů od velitele roje, neboť bez střeliva není naděje na splnění úkolu.

A tu teprve nastanou obtíže zásobování, neboť si musíme uvědomit, že se bude provádět pod přímou palbou nepřátelské pěchoty, často zesílené palbou děl.

Jak bude vypadat chod tohoto zásobování u jednotlivých zbraní?

1. Zásobování střelivem pro pušku

bude celkem velmi jednoduché. S dávkou 120 nábojů vystačí vojin delší dobu (viz propočty uvedené na počátku). Avšak vyčerpá-li tyto zásoby, je dosti obtížné mu dodati čerstvé, poněvadž je nejbliže k nepříteli a přístup k němu často bude znemožněn nepřátelskou palbou. Proto se musí každý voják již sám starati o doplňování, a to tím, že odbírá mrtvým a raněným spolubojovníkům nevystřílené náboje, při čemž raněným ponechává několik pro sebeochranu, aby tak nutnost zásobování zezadu byla omezena na nejmenší míru. Dovedeme-li výcvikem vojínu vstřípiti tento způsob zásobování, čelíme tím alespoň částečně jednak obtížím zásobování jednotlivců ozbrojených puškou, jednak nevyužití zásob střeliva, které rota dostala před odchodem do boje.

2. Zásobování střelivem pro lehký kulomet

není už tak jednoduché, poněvadž tato automatická zbraň je velkým spotřebitelem nábojů; je tedy nutno předvídat pro ni zásobování za všech okolností.

K první úhradě spotřeby jest určena dávka, kterou nesou pomocníci; avšak ta vydrží při plné palbě (1000 : 150 = 7) asi 7 minut (teoreticky). Proto je třeba hledat doplnění zezadu hned na počátku palby. Děje se to tím způsobem, že dávka, kterou nese poslední pomocník (a pak ti další) je spotřebována nejdříve, aby tento (tito) pomocník (pomocníci) mohl(i) s prázdnou torbou odejít hledati nové zásoby. Půjde(ou) sám(i) až k výdejně roty? Zajisté, že nikoliv; jeť třeba organisovati zásobování v četě, aby se co nejhospodárněji využilo sil, neboť:

a) je třeba, abychom předvíдали dvojí činnost těchto pomocníků, t. j.:

donášení střeliva a

plnění zásobníků, poněvadž náboje v truhlících jsou uloženy bez nich.

Kdybychom poslali pomocníka samého k výdejně roty, nemohl by nabrati příliš mnoho střeliva do své torby; ale naopak, pošleme-li dva, mohou již přinést celý truhlík na skryté místo, které je nejbliže k palebnému postavení zbraní, kde by skrytě mohli oni neb jiní pomocníci naplnit zásobníky a ty pak dopravit do palebného postavení zbraně. Je na hle dni, že toto zásobování musí někdo

řídít. Vyloučíme-li velitele čety, který musí řídit boj po stránce taktické, a poddůstojníky-velitele družstev a rojů, kteří jsou plně zaměstnáni svou funkcí, zbývá nám zástupce velitele čety, kterému můžeme svěřit starost o zásobování střelivem v četě. Tim, že svěříme tuto důležitou funkci nejstaršímu poddůstojníku čety, máme naději, že dobře zabezpečíme chod zásobování.

Střelivo se odbírá z výdejny roty, která je v blízkosti SV. roty a je spravována výkonným rotmistrem, který vede zároveň v evidenci zásoby a spotřebu střeliva a který řídí také chod zásobování uvnitř roty.

Jest jisté, že výdejna roty nemá býti daleko za palebnou linií, ale zase ne tak blízko, aby trpěla přímou palbou nepřátelské pěchoty. Naléztí tak výhodné místo nedovoluje vždy terén a stane se, že vzdálenost od výdejny k palebné linii je dosti velká. Proto velitel roty, aby usnadnil zásobování čet, a má-li k tomu prostředky (zálohu) vždy, když je to možné, usnadňuje zásobování čet donášením truhlíků na poslední skrytá místa, jež jsou nejbližší palebných postavení zbraní čety, na znamení, která jsou předem umluvena a dána zástupcem velitele čety výkonnému rotmistru.

3. Chod zásobování střelivem u kulometné roty je organisován podobně, a poněvadž těžké kulomety jsou ještě většími spotřebiteli střeliva než lehké kulomety, bylo při organisaci roty lépe pamatováno na jejich zásobování. Jeť obsluha kulometu rozdělena na přímou a nepřímou. U družstva o 2 kulometech tvoří nepřímá obsluha jednoho kulometu (4—7) donášecí sled (od palebného postavení k nábojovému hloučku, to jest ke káram v posledním skrytu) zatím co nepřímá obsluha druhého kulometu představuje zásobovací roj (od kár nábojového hloučku k bojovému trénu). Dohled na zásobování v četě má zástupce velitele čety, u roty výkonný rotmistr.

Zmiňuji se o chodu zásobování v rámci pěších a kulometné roty jen všeobecně z toho důvodu, že náčrt nám nemůže poskytnout tolik podrobností tvárnosti terénu, které by byly nutné k sledování chodu zásobování v četách a rotách v rámci námětu.

Konečně i to stačí pro účel, který jsme si touto rozpravou vytkli

IV. Závěr.

Jestliže jsme si mohli zhruba a teoreticky (znovu zdůrazňuji toto slovo) na konkrétním případě uvědomit spotřebu střeliva a možnosti zásobování, bude užitečné vyvodit z toho určité povšechné směrnice, jimiž by se mohla řídit organizace a chod zásobování střelivem u pěšího praporu.

Je třeba si uvědomit hlavně dvě věci:

že spotřeba střeliva je velká, protože prapor má mnoho automatických zbraní,

že náhrada střeliva je obtížná pro palbu nepříteli.

Aby se spotřeba nezvýšila plýtváním, je třeba čelit:

a) dokonalým výcvikem, jímž by voják byl vychován,

šetřiti střelivem tím, že bude střileti jen na cíle, jež vidí (disciplina palby);

neodhazovati střelivo (otázka morálky),
využití každé příležitosti za boje k doplnění svých zásob (od mrtvých a raněných);

b) evidenci střeliva, což jest otázka dobré organizace; jeť nutno ustanovit odpovědného činitele kontrolujícího zásobování, jednak v době mimo boj, jednak za boje. Mimo boj jsou to velitelé všech stupňů, kteří dbají na to, aby zásoby střeliva byly plné. Za boje pak třeba někoho, kdo by dbal, aby vyžádané střelivo bylo spotřebováno a nezůstávalo v terénu a aby podřízené jednotky netrpěly nedostatkem střeliva. Je-li to u čtyř zástupce velitele čtyř, u roty výkonný rotmistr, měla by evidence střeliva u praporu býti svěřena důstojníku (praporčíku), který by byl zároveň velitelem bojového trénu praporu.* Svěřiti tuto funkci pobočníku velitele praporu bylo by přílišným jeho zatěžováním, uvědomíme-li si, že je třeba vedle vedení evidence střeliva starati se o průzkum cest pro vozy a o chod zásobování samého, které zvláště za útoku vyžaduje neustálé činnosti, a svěřiti starost o zásobování střelivem celého praporu veliteli kulometné roty, jak se to často děje — pokládám za nesprávné podceňování jeho hlavní činnosti; neboť provádění rozkazů velitele praporu k upotřebení kulometných jednotek bude vyžadovat příliš mnoho času, aby se velitel kulometné roty mohl věnovati zásobování tak, jak toho vyžaduje jeho důležitost.

c) nezatěžováním vojáka příliš velkou dávkou střeliva, hlavně v době mimo boj, abychom jej nevydávali v pokušení ulehčiti si náklad odhozením nábojů; téměř vždy nám před zasazením do boje zbude několik okamžiků, abychom osobní dávku mohli až do dovoleného zatížení zvýšiti.

Abyste tato velká potřeba střeliva uhradila v dostatečném míře a včas a nebezpečí ztrát zásobovacích orgánů nepřátelskou palbou bylo co nejmenší, je třeba:

a) rozložit střelivo v dostatečném množství na sledy tak, aby toto množství stačilo k zajištění určité doby, nutné k přesunu nábojů z jednoho sledu do druhého, to znamená, že u muže neb u zbraně má býti tolik střeliva, aby stačilo k úhradě spotřeby po tu dobu, které je potřebí k dopravě zásob, jež jsou k dispozici vyššímu sledu — v našem případě rotě nebo praporu.* Tato doba je zřejmě závislá na vzdálenosti obou

*) Ve francouzské armádě provádění zásobování střelivem v pluku svěřeno důstojníkovi (poručíkovi), u praporu rotmistrovi podle směrnic pobočníka velitele praporu; u roty rotmistr, velitel velitelské čety (naš výkonný) u čety v zásadě velí skupině donašečů, utvořených z pomocníků (nosičů nábojů u lehkých aut. zbraní), desátník velitel roje granátníků na pušku (viz předpis pro pěchotu II. díl, články 763, 764, 766 a 767).

Také v belgické armádě řídí zásobování střelivem u pluku i praporu důstojník (officier ravitailleur — viz předpis pro pěchotu v boji, článek 601).

*) Tato poznámka se zřejmě týká také sledů vyšších — tedy celkového rozložení střeliva v určité vyšší jednotce, které musí míti za podklad pravděpodobnou spotřebu střeliva v určitém časovém období. Abych uvedl příklad: V belgické ar-

sledů a vzdálenost obou sledů je zase závislá na dopravních prostředcích, hlavně na velikosti jejich rozměrů, již se řídí jejich zranitelnost, a ovšem také na tvaru a porostu terénu.

Abych vysvětlil:

Zranitelnost selského vozu pro jeho rozměry nás nutí, abychom posun zásob střeliva uložených na něm učinili závislým na možnosti skrytu před nepřátelským pozorováním a hlavně krytu před palbou nepřátelské pěchoty, což vyžaduje, aby se pohyb vozu dál v jiném terénním celku než pohyb palebného sledu, který má být zásoben.

Poněvadž tyto vzdálenosti palebného sledu a vozu, rovnající se hloubce terénního celku, mohou být jako v našem případě dosti značné, a aby zásobování netrpělo, vyžadovalo by to:

buď zvýšení dávky střeliva prvního sledu, nebo vsunutí mezi oba sledy nový sled zásob uložených na dopravních prostředcích menších rozměrů, než jsou selské vozy, tak, aby se mohly skrytě pohybovat i v pásmu působnosti palby nepřátelské pěchoty tím, že by mohly využívat i menších záhybů terénu.

Zvýšením dávky střeliva v prvním sledu (u muže neb u zbraně) zvětšilo by se buď zatížení jednotlivce neb jednotka by se rozmnožila o větší počet pomocníků — nosičů střeliva a tím by se zmenšila pohyblivost palebného sledu; je tedy lépe přemýšlet o vsunutí dopravních prostředků menších rozměrů mezi první a druhý sled uložený na vozech. To by mohli být buď lidé-donašeči nebo menší vozíky, tažené koníky neb muly nebo konečně ruční vozíky, uváděné v pohyb lidskou silou.

Poněvadž by donášení střeliva jen lidmi — jak už jsme zjistili při úvahách dřívějších — vyžadovalo při značné spotřebě střeliva mnoho lidí, kteří by musili být vzati z bojového počtu jednotek, bude výhodnější zajistit dopravu střeliva z vozů do blízkosti palebného postavení zbraní vozíky — menších rozměrů — taženými buď jedním koněm (mulem) nebo postrkovanými lidmi, a to v terénu i mimo cesty.*)

Konečně je nutno upravit tyto sledy tak, aby velitel mohl s nimi hospodařit.

Upravit je v souhlase s možnostmi disponování a se zřetelem na možnosti použití jednotlivých dopravních prostředků daných teré-

máde po.ládají za výjimečnou denní spotřebu pěchotního střeliva v pěší divisi, která má 3 pěší pluky a 1 kulometský prapor, 830.000 nábojů pro pušky a automatické zbraně a 6300 granátů. V pěší divisi pak je střelivo rozloženo takto: každý pluk má dohromady ve všech sledech asi 600.000 nábojů pro pušky a pro automatické zbraně a 6300 granátů, kulometný prapor 230 000 nábojů; v parku divise jsou mimo to dvě čety, z nichž jedna je automobilní, druhá s koňským potahem, které veze každá výjimečnou denní spotřebu střeliva divise, t. j. 830.000 nábojů, 6300 granátů — což znamená, že divise má dohromady ve všech svých zásobovacích sledech množství pěchotního střeliva, jež odpovídá přibližně výjimečné spotřebě divise za 5 dnů boje. (Viz „Bulletin belge des sciences militaires“ — prosinec 1930, str. 618—619).

*) Tohoto způsobu se používá hlavně v německé armádě, kde na každém voze u pěšího praporu, vezoucím střelivo, je přivážen ruční vozík — pravděpodobně k dopravě střeliva.

nam, neboli je třeba řešit otázku, zda selské vozy mají být přiděleny jako dopravní prostředek rotě nebo praporu.

Vzhledem k tomu, co bylo řečeno v předchozím odstavci, musí býti stanoviště vozů často dosti vzdáleno od palebného sledu, tedy spíše by odpovídalo umístění SV. velitele praporu než velitele roty.

Pohyb vozů je odkázán jen na cesty — a poněvadž vhodných cest nebude v pásmu praporu tolik, aby mohla pro každou rotu býti vyhrazena jedna cesta, a to taková, která by byla v postupu pásmu roty, byly by často vozy, kdyby byly k dispozici rotám stejně na jedné cestě, čímž by mohlo vzniknouti při event. předjíždění nedorozumění. Snaha velitele praporu zabránit tomuto nedorozumění by jej vedla k tomu, aby ustanovil společného velitele, kterého by však musil teprve vyhledat mezi poddůstojníky nebo rotmistry svého praporu. Lépe by tedy bylo sloučit předem tyto vozy u praporu; tím by také byla dána možnost lepší a hospodárnější úpravy nákladu.

Utvoření praporeního sledu má ještě jinou výhodu. Velmi často se stává, že do prvního sledu bývají nasazeny jen dvě roty. Kdyby vozy na střelivo byly přiděleny rotám, vyčerpávaly by roty prvního sledu své zásoby, zatím co rota druhého sledu by si je uchovala celá, a při nedostatku střeliva by musil velitel praporu teprve zvláštním rozkazem zařídit (improvisovat) to, co by se v tom případě — kdyby vozy disponoval velitel praporu — provádělo automaticky, t. j., že by se dávkou střeliva, připadající na rotu zálohy praporu uhrzovala spotřeba střeliva palebného sledu, dokud by nedošly zásoby zezadu, které se někdy pro různé příčiny — jichž na bojišti může býti mnoho — opozdí. Jest na bíle dni, že by tím utrpěla evidence nábojů i zásobníků, jichž počet jest a bude vždy omezen, a že by mohlo dojít k nedorozumění, jež by rušivě mohla zasáhnouti do chodu pozdějšího zásobování, zvláště kdyby řízení zásobování nebylo svěřeno odpovědnému činiteli;

c) dále je třeba, aby každý velitel předvídal spotřebu střeliva a nečekal, až podřízení budou je vyžadovat. Avšak, aby měl podklad pro své kalkulace, je nutno, aby znal situaci střeliva svých podřízených jednotek; proto je povinností každého velitele, aby v hlášení uvedl také počet střeliva své jednotky;

d) konečně je třeba, aby velitel použil všech prostředků, aby střelivo v dostatečném množství co nejdříve a bezpečně bylo dopraveno do palebného sledu; proto musí:

a) před bojem:

zvýšit dávkou střeliva, pokud to dovoluje přípustné zatížení muže,

zřídit na vhodných místech nablízku výchozí základny výdejny,

starati se, aby prázdné vozy byly znovu naplněny, a pak je přisunouti co nejbližší k frontě;

β) za boje:

odebrati mrtvým a raněným střelivo,
utvořit zásobovací oddíly z posilových jednotek,

každou posilou doplnit střelivo první linie,
posunovat vozy co nejblíže k palebné linii,
předem smluvenými znameními umožnit rychlé předání žádosti o doplnění střeliva.

Všechny pohyby a umístění prostředků k dopravě střeliva skrytí pak před pozorováním využitím tmy noci, mlhy, lesa, osad atp. a krýti před střelami, hlavně před střelami nepřátelské pěchoty, využitím přirozených i umělých krytů.

Zásobování střelivem má do značné míry také vliv na organizaci jednotek; je třeba si uvědomiti vzájemný vztah mezi zásobovacími možnostmi (danými kapacitou výroby, dopravními prostředky, organizací zásobování v rámci jednotek atp.) a spotřebiteli palby (rychlost palby a množství automatických zbraní). Nebylo by výhodné míti mnoho automatických zbraní, když by nebyla zajištěna úhrada spotřeby střeliva.

Avšak počet automatických zbraní v jednotce nezávisí jen na možnostech úhrady spotřeby střeliva, nýbrž — a to hlavně — na palebných možnostech nepřítele, neboť abychom mu mohli čelit nebo proti němu útočiti, je třeba získati převahu palby. A pak úhradu spotřeby střeliva musíme snažit se zajistiti jednak ve zvýšené výrobě, jednak v dobré organizaci zásobování střelivem.

Čím mohutnější palba nepřítele je očekávána, tím větší obtíže budou při zásobování:

jednak proto, že budeme musiti zvýšiti počet automatických zbraní, tedy spotřeba bude větší,

jednak proto, že pohyb zásobovacích orgánů v pásmu nepřátelské palby bude nebezpečnější, proto je třeba:

bud' míti první zásobovací sledy silné (což by vyžadovalo zvýšení počtu pomocníků u automatických zbraní);

nebo umožniti dopravním prostředkům snazší pohyb pásmem postřelovaným nepřítelem zmenšením jejich rozměrů, aby se mohly skryti před nepřátelskou palbou využitím terénu;

anebo konečně umožnit zásobování střelivem v pásmu nepřátelských střel mechanickými obrněnými prostředky, zvláště tanky, o nichž se v některých armádách již uvažuje.

Konečně nesmíme opominouti zmínit se ještě o jednom dopravním zásobovacím prostředku, jehož ovšem užíváme zřídka, a to v případech, kdy není možno pro nepřátelskou palbu nebo pro odpor použití pozemních dopravních prostředků, t. j. letadla, která může i obklíčenou osádku zásobit a tak jí umožniti pokračování

v boji dotud, dokud by příbylými zálohami nemohla býti osvobozena od nebezpečí zajetí.*)

*

Snažil jsem se ukázati, že problém zásobování střelivem zasluhuje větší pozornosti, než se mu všeobecně při cvičení věnuje, pro svůj úzký vztah k hlavním činitelům, na nichž závisí úspěch bojových akcí, a pro obtíže, které jsou způsobeny nepřátelskou palbou a velkou spotřebou střeliva, a to střeliva různorodého, danou moderní výzbrojí pěchoty a způsobem jejího boje, a pokusil jsem se nastinit několik povšechných směrnic, jak vyřešiti tento problém hlavně v rámci pěšího praporu, směrnic vyplývajících z úvah hlavně teoretických, jež vyžadují ovšem praktického přezkoušení.

Není třeba se zaleknouti komplikace problému, která se snad jeví v tomto teoretickém propočtu. Ve skutečnosti — i když nebudou mít velitelé v míru příležitost prakticky se cvičiti v zásobování — nabudou za několik dní boje určitou praxi, která jim dovolí odhadnouti přibližnou spotřebu střeliva bez velkých propočtů — ovšem za předpokladu, že o tom přemýšleli již v době míru.

A dokáží-li tyto řádky jen vzbuditi větší zájem o řešení otázky zásobování střelivem při různých cvičeních — vyplnily své poslání.

—♦—

Štábní kapitán Jan Kabíček :

Jak zvýšit pohyblivost pěšáka ulehčením ústroje.

Poznámky k článku npor. Kirinoviče ve Voj. rozhledech 1930, čís. 12.

I.

Tento článek a diskusi o něm lze jen vítati. Promluvil zde velitel pěší čety, velitel, který je pěšákovi nejbližší, který nejlépe ví, co mu prospívá, co chybí a co překáží.

Nelze sice tvrdit, že by budoucí válku rozhodly pochody, ale s nutností častých a rychlých přesunů třeba počítat.

Jisto je, že se při veškeré poválečné reorganizaci armády, při veškerém vystrojování a vyzbrojování pěchoty zapomíná na věc hlavní, t. j. na to, aby bylo ulehčeno pěšákovi a tím byla zvýšena

*) Že je to možné, dokazuje nám mnoho příkladů z nedávných válek, z nichž jeden uvádím (podle plukovníka franc. armády Touchona):

V Maroku byla osádka pevnůstky Ain Maatouf nepřáteli obklíčena. 16. července odpoledne odevzdala letounu, používši vytyčovacíh pláten, „žádáme náboje a granáty — jsme obklíčeni — žádáme pomoc“.

Poté 5 letounů zajišťovalo nepřetržité pozorování postavení a zásobování zdravotnickým materiálem, 3 letouny zásobovaly osádku náboji a granáty a 18 letounů bombardovalo nepřátelské postavení v blízkosti pevnůstky.

17. července zásobovalo znovu 18 letounů pevnůstku granáty, náboji a obvazy. Příští den — 18. července — 24 letounů pokračovalo v zásobování Maatouf (shodili 1000 ručních granátů, 100 puškových granátů, 50 raket, poštu, tabák atd.).

20. července byla osádka pevnůstky osvobozena.

Velitel II. praporu 13. pluku střelců v děkovném dopise, zaslaném veliteli letectva, líčí, jak tato zásobovací činnost letectva umožnila vedle morálního vzpružení obránců pokračovati v boji, který se skončil vítězstvím.